

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2:25 K, za Ameriko 2:75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati. Tristopna petit-vrstica 26 vin. za enkrat, 20 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

62. številka.

V Ljubljani, v torek, dne 4. junija 1907

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne posiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana, Frančiškanske ulice številka 8 I.

Sodrugom in somišljenikom!

Z današnjim dnevom prekinemo po dveh mesecih dnevno izdajanje „Rdečega Prapora“ in izhajali bomo zopet kot tednik.

Ko se oziramo nazaj po storjenem delu, navdaja nas prijetno čuvstvo zadovoljnosti, zavest, da smo v polni meri izvrševali stavljeno si nalogo. Končno sodbo o našem delu mirnega srca prepuščamo drugim, toda samohvala ni, če konstatiramo dejstvo, da si je dnevno glasilo zaničevanega in preganjanega organizovanega slovenskega delavstva v kratki dobi svojega dvomesečnega obstanka, priborilo glas najresnejšega, najstvarnejšega in najdostojnejšega lista slovenskega. — Umljivo je, da podoba dnevnika ni bila harmonična in da je bila propagandistična stran na škodo informativne strani zelo protežirana — list se ni mogel, in se v smislu stavljene si naloge ni hotel odtegniti signaturi volilnega boja.

Da se s ponosom oziramo nazaj in da z optimizmom gledamo naprej, se nam je zahvaliti požrtvovalnim sodelavcem, ki so nas ves čas z marljivim sodelovanjem podpirali, in pa vsem onim prijateljem našega lista, ki so ga širili in množili armado naših naročnikov.

Dnevno izdajanje „Rdečega Prapora“ je zahtevalo velike žrtve — za tesne razmere, v katerih živi slovensko delavstvo, naravnost ogromne. Na lastni koži smo občutili, da treba temeljitih priprav za stalno izdajanje dnevnika.

In misli na stalno izdajanje dnevnika ne smemo niti za trenotek izpustiti iz vidika. Tržaški naš zbor je postavil program dela za bližnjo prihodnost. Ko smo rečno dovršili prvo točko tržaškega delavnega programa, se moramo z vso vnemo in energijo lotiti dveh nadaljnjih nalog; na duri trka ustanovitev strankinega tajništva in pa ustanovitev tiskovne združbe, ki bo čimprej dovedla do tega, da se osnuje stalen dnevnik.

Pred nedavnim časom je spadala misel na slovenski socialno-demokratski dnevnik v kraljestvo smelih sanj in drznih utopij. S sedanjim poskusom je led prebit in kar se je še pred kratkim zdelo nemogoče, je eksistiral — dokaz, da so se zgostile in razširile vrste zavednega proletarijata. Zanimiva je vzporednost med razvojem socialno-demokratske stranke in napredkom njenega časopisja, ki kaže, da se organizovano delavstvo zaveda bolj in bolj velikega dela, ki ga opravlja njegovo časopisje.

Delavstvo ne razpolaga z izpovednicami, ne s polnimi blagajnami in drugimi „političnimi sredstvi“, ki se jih naši nasprotniki v boju proti nam poslužujejo. Slovenskemu

delavstvu je „Rdeči Prapor“ ona leca, s katere done zveličavne misli proletarijata, „Rdeči Prapor“ je meč, s katerim odbija sovražne napade buržoazijske družbe, „Rdeči Prapor“ je vest razpadajoče stare družbe in glasnik nove dobe, ki je na prihod.

Zategadelj smo uverjeni, da se sodrugi, sotrudniki in prijatelji lista ne bodo strašili nobenega truda in nobenih žrtev, da se tednik čimprej izpremeni v stalen dnevnik.

V tem upanju kličemo vsem pristašem in prijateljem:

Na delo po začrtani poti do uspehov!
Izdajateljstvo in uredništvo.

Meščanski socialni reformatorji.

Pred državnoborskimimi volitvami je pisal „Prapor“ večkrat prilično takole: Hribar je kandidat kapitalistov; on in njegova stranka podita delavce v Ljubljani s svojo stanovanjsko in odesuško politiko ven iz mesta.

Pa so se čutili gospodje krive in prizadete. Ko je socialna demokracija hvaležno odklonila mandat občinskega svetnika v Ljubljani, so ga dali nekemu knjigovezu Zirkelbachu, ki ga je radostno sprejel, ko je prej še krepko pljunil na svojo preteklost. To je navsezadnje stvar okusa in gospod Zirkelbach ni nikaka taka kapaciteta, da bi se pisali članki zaradi njega.

Toda on je socialni reformator. Poklical ga je novoizvoljeni državni poslanec in župan ljubljanski predsed in mu velel učiti ljubljanski občinski svet socialne politike, da se zamaše usta socialni-

like» republike to siromašno in ubogo določbo v zakonu. Kakor bi cesar prežal, da bi cropal fenisovo gnezdo in čakal na priložnost nekaj stoletij.

Kaj se je prijatelju zgodilo v Newarku.

Neprijetno je samega sebe postavljati v slabo luč, toda časi tako pripoznanje olajša človeku dušo. Tudi jaz bi rad razbremenil svojo dušo, ne da bi vtil balzama v svoje ranjeno srce, temveč da se maščujem nad drugim. (Sicer pa ne vem, kakšen je balzam, ker ga še živ dan nisem videl, ampak pravi izraz pa bo v tej zvezi.)

Čitatelj se utegne še spominjati, da sem pred časom v Newarku predaval mladim gospodom ** društva. Popoldne istega dne sem se razgovarjal z enim omenjenih madih gospodov, in ta mi je pravil, da ima strica brez slehernega čutnega življenja. In ves v solzah je dejal mladi mož: «Oh, da bi ga le enkrat videl smeati se! Da bi ga le enkrat videl jokati!» In to me je genilo, in nisem se mogel vstavljati.

Dejal sem: «Privedite ga k predavanju. Tega bom že razvedril.»

«Če bi to storil! Če bi to storili, — vsa naša rodbina bi vas na večne čase blagoslavljal — od sile drag nam je. Dobrotnik moj, ali ga morete pripraviti na smeh! Ali morete izvabiti blažilne solze v te izsušene oči?»

Globoko sem bil ginjen. «Sin moj,» sem mi privedite starega gospoda, sem. V današnjem predavanju imam nekaj dovtipov, ki mu izvabijo smeh, če ga splah kaj tiči v njem, in če ti zgreše svoj

cilj, imam nekaj drugih, da se bo moral razjokati ali pa umreti, eno iz obojega.» Mladenič me je na to blagoslovil in objel ter pripeljal svojega strica. Posadil ga je ravno meni nasproti v drugo klopi, in začel sem ga obdelovati. Poskusil sem izprva z nedolžnimi šalami, in potem z ostrimi; s slabimi dovtipi sem ga krmil in potem z dobrimi; stresal sem stare, obrabljene dovtipe vanj in ga presvedral z žareče novimi; ugrel sem se, obdeloval sem ga z leve in z desne, od spred in vzad, pihal sem in se potil, razvnel in besnel, da sem postal hripav in bolan in divji; toda niti enkrat ga nisem ganil — niti enega smeha. Ene solze mu nisem izvabil. Niti sence smeha in suma po vlagi! Bil sem kot okamenel. Predavanje sem končal z obupnim izkrikom — z divjim izbruhom humorja in zabrusil sem mu dovtip nadčloveške mere naravnost v obraz!

Ves zmeden in utrujen sem se zgrudil na to v svoj stol.

Društveni predsednik je prišel k meni, zmočil mi glavo s hladno vodo in me vprašal: «Zakaj ste se hkoncu tako razburjali?»

Dejal sem mu: «Tega preklicanega starega tepca v drugi klopi sem hotel pripraviti na smeh.»

«Brezvspešen trud,» mi je odgovoril, «slep je in gluho.»

Ali je bilo lepo od nečaka tega starega moža, da je mene, tujca in sirota, tako povlekel. Vprašam te, ljubi bralec, kot človeka in brata, ali je bilo to lepo od njega?

PODLISTEK.

Peticija glede literarne lastnine.

Na slavni senat in zbor reprezentantov, zbrana v kongresu.

Z ozirom na dejstvo, da zagotavlja ustava, podprta po emancipacijski izjavi, vsem enako pravico;

z ozirom na dejstvo, da je po naših postavah lastninska pravica na neprimičnih večna; z ozirom na dejstvo, da je po naših postavah lastninska pravica na leposlovnih izdelkih duševnega dela omejena na dvainštirideset let;

in z ozirom na dejstvo, da se izkazuje dvainštiridesetletna doba kot izredno pravična in umestna meja za varstvo lastnine:

prosi podpisani, ki mu je mar edino in izključno le blagor domovine, najudanejši, da se raztegne ravnopravnost in pravičnost na vse državljane s tem, da se omeji sleherni lastnina, ne izključivši niti nepremičnin, — na dobrodejno dobo 42 let. Potem bodo vsi ljudje srečni in bodo blagoslavljali vaš zbor. In v ta namen bo prosilec neprestano molil.

Mark Twain.

Dostavek, ki ga peticiji nisem predstavil.

Nesmiselna omejitev literarne lastnine na 42 let se kaže zlasti v dejstvu, da skoro nobena knjiga ne učaka 42. leta ali polovice te dobe. In za to, da spravijo v vsem stoletju dediču Scotta, Burensa ali Miliona skromen dobiček, puste zakonodajalci «ve-

stom. Brez dvoma, g. Zirkelbach je moral biti v veliki zadregi. Ta preljudba županova in občinskega sveta nedolžnost je vredna občudovanja. Kako ne? Celo svoje življenje se g. Zirkelbach ni pečal s socialnimi reformami, zakaj bil je zvest bralec «Naroda». Drugega nič. Sedaj pa nakrat taki problemi. G. Zirkelbachu se najbrže nikoli v življenju ni sanjalo, da bo baš on poklican, da razodene slovenskemu svetu, kakor blisk — da govorimo po Trillerijansko — naloge in dolžnosti namreč.

Pa če je bil gospod Zirkelbach v zadregi, dolgo ni bil. Šel je in si je kupil za 75 v. av. veljave brošuro «Občina in socializem» in je bral in bral in je prebral srečno odstavek o delavskih stanovanjih. V torek pa je bil slovesen dan. Občina naj zida delavske hiše, ki naj bodo en kilometer daleč iz mesta. Občinski svet je strmел. In ljubljanski delavci so bili strašno veseli. Ne bo se več treba potikati po podstrešnih luknjah, zadublih in mokrih kletih, končavati si zdravje s slabimi luknjami, ki jim pravimo v Ljubljani podomače: Stanovanja! Ne! Velik del bede v Ljubljani bo odpravljen, korenita socialna stanovanjska politika se prične in za Ljubljano pridejo na vrsto seve tudi vse druge slovenske občine, ki še nimajo Zirkelbachov, Trillerjev pa Hribarjev — temveč same Predoviče. Predovič v Ljubljani kupuje in prodaja prešiče in je poleg tega še občinski svetnik. On sicer ne zna pisati in brati, ampak je bogat in vsled tega skoraj malce še bolj čistan kakor Zirkelbach. Pustimo to. Stvar je taka: G. Zirkelbach je za socialno reformo, Predovič pa kratkomalo ne in ne. Kaj pravi? On pravi tako: Za delavce naj zidamo hiše, da bomo imeli stanovanja? Ne! Mi, hišni posestniki, smo že sedaj v Ljubljani silni berači, kakor jaz, ki imam v Ljubljani le nekaj hiš. Delavci ljubljanski niso za nobeno rabo, še zemlje ne obdelujejo, če se jim jo da. In sedaj naj mi, davkoplačevalci, zidamo tem zavrženim ljudem še hiše? Jaz sem kontra!

Takoj nastane ropot, zakaj tudi ostali občinski svetniki ne razumejo prav dobro Zirkelbacha. Kakšne naj bodo te hiše? vprašujejo. Tudi g. Zirkelbach je v zadregi, prav res da! Kakšno stanovanje rabi g. župan, g. dr. Triller, Predovič pa Zirkelbach, to vé vsakdo. Ampak kakšno stanovanje rabi ljubljanski mizar, krojač, čevljar, nižji uradnik, uslužbenec, tega se ne vé. Ali naj se napravi ekspedicijo v podstrešja in kleti, v predmestja in zagate?

Tako so sklenili: Mi, občinski svet ljubljanski odkažemo ta Zirkelbachov predlog odseku, da o njem «razmislija». Mestni stavbeni urad pa naj med tem «študira», kakšno stanovanje rabi ljubljanski delavec, sploh revnejše ljubljansko prebivalstvo.

Mestni stavbinski urad je v silni zadregi, občinski svet ljubljanski rešen more, ki ga je doslej tiščala, delavstvo pa je — potolaženo. Ljubljancan je namreč rad zadovoljen in potolažen.

Odsek pa, ki je sprejel Zirkelbachov predlog v «razmišljanje», je zaznamoval tozadevni akt z značilnima besedicama, ki se večkrat rabita v pisarnah. S rdečim svinčnikom je mogočno napisal na sredo: «A d a k t a»!

Čisto resno: Take banavalne in neokusne komedije še nismo doživeli zlepa. Magistratarji naj vedo, da pravimo kot spodobni ljudje takim političnim komedijam: delati se iz prebivalstva norca. Žalostno pa je, da hočejo pri nas na Slovenskem renimirati kot socialni političarji ljudje, ki se niso nič učili in nič priučili. Sedaj pa segajo s svojimi neokretnimi rokami v najbolj težavno in najbolj komplicirano vedo: socialistično vedo!

Delavci se iz tega slučaja lahko neizmerno mnogo nauče: nauče, kako se ljudstvu godi takrat, kadar hoče biti volk sit in imeti ovco živo in celo.

Ljubljanski magistratarji so sami najsijajneje dokazali svojo totalno nezmožnost socialno renimirati.

Politični odsevi.

Češki klub v novem parlamentu. Češki meščanski poslanci z Morave so imeli pod predsedstvom Žacka posvetovanje, na katerem so sklenili ustanoviti s češkimi poslanci s Češkega in Šlezije skupen klub na podlagi narodnostnega in državnopravnega programa.

Težave ogrske vlade. Weckerlejevemu kabinetu zadnji čas niso usojene zlate ure. Avstro-ogrsko pogodba ne gre prav nič izpod rok. Narodnostno vprašanje vstaja čez dalje mogočnejše. Demokracija tudi dviga svojo glavo ter zahteva na ves glas, da se končno odpro vrata v budimpeštanski parlament tudi delavnemu ljudstvu. K vsemu se je v zadnjem času pridružil še spor hrvatsko-ogrski. — V neodvisni stranki, ki je vladna stranka in ki nosi vso odgovornost, je zavladala velika nezadovoljnost, ker sedanji kabinet ni dosegel nobenega uspeha na državno-pravnem polju. Od Andrassyja izdelane ustavne garancije, ki imajo namen okrepiti moč ogrskega parlamenta, oz. sedanjih okoliščin v njem gospodujoče parlamentarne klike, niso prejele cesarske predsankcije; cesar vztraja na stališču, da izvede vlada najpoprej splošno volilno pravico, in na nje podlagi izvoljeni parlament naj šele rešuje ustavne garancije. — Na dnevnem redu je kabinetsna kriza — sicer pa tiči v tej nezadovoljnosti in kričnosti položaja obilo političnega manevra z ozirom na prihod cesarja v Budimpešto.

Poklerikaljenje Belgije. Belgijska vlada je nedavno tega izdala statistično delo, v katerem so zbrani najraznovrstnejši številni podatki iz vseh strok javnega življenja. V času od l. 1846 je klerikalizem v Belgiji napredoval z giganstskimi koraki. Sedaj je naseljenih v Belgiji, ki šteje 2623 občin, 2474 kloštrov s 37.905 redovnimi osebami. Vsaki občini je povprečno podeljen po en samostan. Leta 1846 pa je bilo le 779 kloštrov s 11.968 samostanci, torej je število zrastle za 300 odstotkov, dočim se je prebivalstvo v tem času pomnožilo le za 54 procentov. In v tem času so se vloge v Belgiji temeljito preobrnil: najpoprej so redovniki beračili pri kmetih, zdaj pa kmetje pri redovnikih...

Norimberška policija, ki je na slabem glasu, da ob mezdah bojih pogumno zastopa interese kapitalističnih podjetnikov, z vso vnemo deluje tudi ob sedanjih volitvah proti socialni demokraciji. Preteklo nedeljo se je razletelo kakih 1200 naših sodrugov, da bi v vseh 6 okrajih dostavili volilem pisma z letaki in socialno-demokracičnimi glasovnicami. Vse delo je šlo gladko izpod rok, dokler ni ustavil policijski stražmojster našega raznašalca in ga preiskal. Ko je videl, da pisma izvirajo od socialno-demokracičnega strankinega vodstva, je dal sodruga aretirati in vleči kot zločinca na stražnico. To dejanje je utemeljil s tem, da je dotičnik hotel — prevariti pošto pa pošto.

Deželnozborske volitve na Bavarskem. V petek so se prvič vršile volitve na podlagi direktne in tajne volilne pravice, ki so donesle socialni demokraciji sijajno zmago; od 163 poslancev je 20 socialnih demokratov. V Norimberku je prejela socialna demokracija kar pet mandatov. Meščanske stranke so se posluževale vsakovrstnih demagoških sredstev, da bi ugrabili socialno-demokracične volilce; postavili židovskega narodno-socialnega kandidata, da bi vjeli glasove železničarjev in uradnikov. Toda vse zaman. Norimberk se je izkazal kot južno-nemška trdnjava socialne demokracije; naši sodrugi so računali le na tri od šestih norimberških mandatov; toda le v notranjem mestu, kjer prebiva najbogatejša buržoazija, je zmagal liberalci. V Monakovem so prejeli socialni demokratje osem od 12 mandatov in med drugimi je izvoljen tudi Volkmann. Dočim je socialna demokracija skoraj podvojila število svojih mandatov, so liberalni stranki prirasli le trije mandati, dočim je centrum nazadoval.

Montagninijeva afera. Parlamentarni odsek v zadevi Montagninijevih listin je zaslislal pisarniškega ravnatelja vnanjega ministrstva Gavarryja, ki je izjavil, da je vsa njegova naloga obstala v tem, da je zahteval od preiskovalnega sodnika one papirje, ki so bili datirani že izza konkordata. — Hennion je vzel v zaščito pisarniškega asistenta, ki je vestno opravil svojo dolžnost, dasi so mu z vseh strani usipale se ponudbe za prepustitev listin.

Nemiri v Albaniji. Razmere v severni Albaniji so postale zadnji čas naravnost neznosne. Umori so vsakdanji dogodki — in morilci se gibljejo prosto. Novi generalni guverner Hilmi-paša je nastopil zelo radikalno. Prepovedal je orožje in pri komur bodo dobili orožje, bo kaznovan z zaporom. Ker je taka prepoved za Albance popolnoma nova, je zbudila najhujši odpor. Zato je pozval vplivnejše ljudi k sebi, da bi se izjavili o odredbi. Ti pa so izjavili, da sploh slišati nočejo ničesar o splošnem razoroženju, na kar je Hilmi-paša dejal, da izvede svoj ukaz tudi brez njih. Vprašanje je, kako bo guverner uveljavil svojo voljo; gotovo je, da se bodo Albanci z orožjem uprli in da bo preteklo mnogo krvi, preden se posreči guvernerjev načrt.

Socialisti!

Ne recite, da imamo šest let časa do prihodnjih volitev! Nihče ne ve danes, koliko življenja je prisojeno parlamentu. Delati je treba, kakor da so nove volitve že pred durmi.

Snujte povsod organizacije! Učvrstite obstoječe organizacije!

Skrbite za svoje časopisje, da se razširijo in poglobe naše ideje!

Vse sodruge, ki imajo dobro voljo, pomagati nam pri delu, prosimo, naj nam pošljejo svoje naslove.

Domače stvari.

Hribar — framason. To je torej konec krutega boja na Gorškem in na Štajerskem! To je rojstvo, slava in konec obmejnega naprednjaštva: Štrekelj, Roblek, Ježovnik pod komando Šustersiča!... Bandera že vihrajo, že so trije prejeli za drogo, da bi vzdignili rdečo nebo — kje pa je četrti? Kje je Hribar? Tam stoji in milo prosi: «Tak dajte, no, da primem še jaz!...» Tudi «Edinost» stoji za plotom, rožlja z rožnim vencem in prosi: «Tak dajte, no, da prime še on!...» In naposled je tudi «Narod» zabrundal v brke: «Tak pa naj prime še on!...» Ampak fajmošter stoji pod nebom in ukazuje osoren: «Stran ga napodi, ministrant, stran ga napodi — framasona!...» Nikoli v svojem življenju ni bil Hribar tako hudo začuden in tako globoko užaljen; in nikoli se dr. Tavčar ni tako od srca smejal, kakor ob tisti fajmoštrovski besedi. «Kaj, jaz framason?...» «Kaj, Hribar framason?...» O fajmošter Šustersič, bodi usmiljen, daj, da prime! Ubogemu Hribarju je framasonstvo tako tuja stvar, kakor n. pr. socialna politika. Tudi mi se od vsega srca pridružujemo očitim prošnjam «Edinosti» in sramežljivim željam «Naroda»: le vkup! Hribar je tako malo framason, kakor Gostinčar revolucionar; vsi so si enaki od pete do glave, zatoorej: le vkup, le primite za drogo, le napoti se klavernoedina jugoslovanska procesija!

Gluhonemnica. Izmed vseh dobredelnih zavodov ljubljanskih je najnezadostnejši zavod za gluhonemce. O tej zadevi bo treba še resno govoriti. In danes omenimo le toliko, da je zavod sila premajhen, zakaj zadnje čase hodi po Ljubljani in vsem Slovenskem toliko gluhonemcev, da bi jih ne spravili v kolizej. Vsaka pridiga, najdaljša in najglasnejša, je pridigovana v mili zrak; gluhonemec zmaje z debelo glavo in gre žalosten po svoji poti. Tako se prikaže na oglu Frančiškanskih ulic vsako soboto velik človek, ki gleda proti nebu in živi v fiksnih ideji, da je dal slovenski socialni demokraciji «Eselstritt». Ta dolgi in nerodni Eselstritt pa ni sam svoje baže. V uredništvih «Naroda», in «Edinosti», «Nove dobe» ter drugih počestnih in zakonitih listih sedi vsepolno gluhonemih Eselstrittov, ki so sveto in neomajno prepričani, da je slovenska socialna demokracija izdala in zatajila svoj narod, in ker je bila že pri delu, še nekaj drugih načel in svetinj. Izdala pa je po mnenju Eselstrittov socialna demokracija svoj ubogi narod na ta način, da na Koroškem in v Istri ni hotela glasovati za slovenske klerikalce, v Ljubljani pa ne za Hribarja. Dokler nismo vedeli, da so ljudje bolni in da, kakor vse kaže, tudi brati ne znajo, smo jim pripovedovali in dokazovali, da je ravnila slovenska socialna demokracija tako, kakor je po svojih načelih morala ravnati. Predvsem smo pridigovali, da vidimo in pripoznamo tudi mi vse krivice, storjene manj močnim narodom z umetno volilno geometrijo in z neenako razdelitvijo mandatov, toda kar se je zakrivilo postavodajnim potom, je treba, da se popravi postavodajnim potom in ne po ovinkih. Če bi se vzelo Nemcem ali Italijanom okraj, ki jim ga je volilni zakon odmeril, tedaj bi to ne bila remedura krivice, temveč, kratko povedano: bila bi eskamotaža. Da za tako eskamotažo niso mogli socialni demokratje dati svoje pomoči in da je tudi nikdar dali ne bodo, razume vsak pameten človek. To smo dopovedovali ljudem, dokler smo mislili, da imajo ušesa za poslušanje. Zdaj smo spoznali, da imamo opraviti z bolniki, zatoorej konec neplodnega prerakanja ter samo se poziv: razširite gluhonemnico!

«Slovenčeva» statistična spretnost. «Slovenec» primerja glasove krščanskih socialcev z glasovi socialnih demokratov (nemških, kar pa zamoči). Na podlagi tega primerjanja zaključuje, da je krščansko-socialna stranka ne le najmočnejša nemška, temveč tudi najmočnejša državna stranka — četudi je bilo za socialno-demokracično stranko oddanih skoraj dvakrat toliko glasov. «Slovenec» v svoji statistični poštenosti zamoči kar pol milijona glasov; zavoljo ljubega zaključka pogoltne «Slovenčev» računar lepo porcijo glasov.

Sodrugi, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. ... Agitujte „Rdeči Prapor“! Povsod za

Divjak. Na stare dni še ta sramota! Hribar bo divjak. Ta, postavni, dostojni, z vsem čednostmi obloženi, vseljubljeni Hribar — divjak na semnju! V trobojnicu odet, kovčeg poln telegramov in navdušenosti — pa divjak, o! In Hribarja je sram, Hribarja je strah. Pred durmi razmeroma močnega kluba stoji, trka in prosi in joka in mraz mu je. Ampak morda je še kje rešilna pot, ki ne vodi naravnost med divjačino. Kaj pa Rumunci? Zdaj so ustanovili razmeroma močen klub starih članov; tudi en grof je med njimi. Samo rumunščine bi se bilo treba priučiti, ampak, kjer je poljščina, naj bo še drugo... O slovenska svobodomiselnost; išče te oko in kje te ugleda? Med divjaki! Gosposka nekdanj v prešerna, hodi zdaj v zakrpanem krilu po stranskih ulicah in nobeden več je ne pomenka... Bilo je, bilo je, ali minulo je...

Izjava. V »Rdečem Praporu« z dne 13. maja, 17. in 22. maja 1907, se je gosp. O. Verčiču očitalo nekorektno postopanje pri volilni agitaciji. Ker nam g. Verčič s častno besedo zatrjuje, da so dotična očitavanja neutemeljena in napačna, jih tem potom prekličemo, ker nočemo nikomur delati krivice.

«Malenkostni predsodki.» Šuštersič snuje razmeroma močen klub, zato ne bo gledal bodočim članom v drob in jetra; Šuštersič išče razmeroma močnemu klubu zaveznika in zaslonbe, zato bo zatislil eno oko in bo zatislil obedve; Šuštersič se je odpovedal malenkostnim predsodkom, samo Hribarju še ne odpre vrat v črno kamrico in se zaradi lepšega nekoliko mrda; vse drugo je pozabljeno. Odpušeno je Brejcu, Podgorcu in vsej Koroški; pomije, ki jih je izlival »Slovenec« preko Karavank, je zdaj nenadoma sam izpil. »Kar smo pisali, naj se smatra, da ni bilo pisano.« Kar je smrdelo, naj se smatra, da ne smrdi več. In prav tako usmiljeni in oprostljivi so Korošci. Izdajstvo? Tiho, tiho!... Kravja kupčija? Pst, da se oča ne vzbudi!... Vse pozabljeno in Grafenauer pojde pod Šuštersičev kaftan in Koroška, davi še izdana in prodana, bo rešena tako ročno, da sama ne bo vedela kako... Čemu vse dolgomesečno prerakanje? Kam je izpuhtelo to morje črnila? Čemu ves volilni boj? Nenadoma so se korenjakarji spogledali in so se veselo začudili: Viš ga, saj je črn!... In so razprostrli roke v objem in poljub.

Tuji nauki. Človek bi si bil mislil, da bo »Slovenski Narod« pričel svoja razmotrivanja o izidu volitev tam, kjer mu je najbolj treba začeti: pri popolnem porazu takomenovane na obojnoprredne stranke. In dalje bi si bil mislil človek, da bo najprej iskal vzrokov, ki so zakrivil smrt te nekdanj žive in močne stranke ter da bo naposled izvajal sklepe in nauke za prihodnost. Tega »Narod« ni storil; o svoji stranki molči tako dosledno, kakor da ga njen sramotni pogin popolnoma nič ne briga; zato pa je stopil na kateder ter nepoklican razlaga svojo modrost — socialni demokraciji. Mi smo takoj po volitvah mirno in trezno presodili politični položaj na Slovenskem, preiskali vzroke svojih nevpeljav ter začeli pot za prihodnost; mi smo si na čistem in ne potrebujemo naukov od nikogar, najmanj pa od ljudi, ki rabijo sami tako krvavo svojo pičlo modrost. »Narod« naj nam le zaupa: svoje morebitne zmote spoznamo sami in jih znamo sami popraviti; stvar pa je seveda taka, da mi svojih političnih del ne sodimo po »Narodovem« merilu, da ne gledamo nase skozi »Narodovo« ogledalo. Zato se vnaprej uljudno zahvaljujemo za njegove recepte... Bolj radovedni smo na to, kaj poreče o rajni liberalni stranki. Kaj poreče o dejstvu, da v Ljubljani ni bil izvoljen liberalce, temveč župan Hribar. Da niso agitirali s strankarskimi načeli, temveč z županovim imenom. Da na vsem Slovenskem stranka ni postavila kandidatov s svobodomiselnim programom. Da so tam, kjer si niti s strahopetno »neodvisnostjo« ni upala nastopiti, njeni nekdanji pristaši in Hribarjevi živjokričaji tolpoma glasovali za klerikalne kandidate. Da o napredni stranki s kakršnokoli organizacijo in enotnim programom na Slovenskem sploh ni več mogoče govoriti. Da njeni nekdanji, po deželi raztreseni pristaši ne poznajo več nobene politične direktive in da so podobni listju, ki ga je klerikalni veter že za dobršen koš zanesel v Šuštersičevo lužo... O tem, čestiti »Narod«, bi radi poslušali tvojo modrost. Kar pa se tiče nas, bomo sami opravili!

Občni zbor okrajne bolniške blagajne ljubljanske bo v nedeljo dne 16. t. m. — Delegetje dobe itak povabila.

Simon Gregorčičeva javna čitalnica v Ljubljani se otvori ta teden.

Prostori so v Vegovih ulicah št. 2, v pritličju na levo.

Dnevne naročnike „Rdečega Prapora“, ki doslej na tednik še niso bili naročeni, prosimo, da se nemudoma naroče na tednik.

Naročnina za vse leto znaša 5 K 44 vin., za polletje, oziroma četrletje razmerno.

Najnovejše vesti.

Dunaj, 3. junija. Včeraj je bil ministrski predsednik Beck v Budimpešti. Dosegla se je skupna podlaga za pogodbeno pogajanja.

Dunaj, 3. junija. Shod nemške radikalne stranke je odobril volilni kompromis krščanskimi socialci, dalje je obsodil masreglovanje uradnikov in sklenil pridružiti se nemški zvezi kot samostojen klub.

Solnograd, 3. junija. Osební vlak je v bližini Bischofshofna skočil s tira, ker je narasla reka Wollmannsbach in izpodkopala progo. Mašinist je padel pod stroj, ki ga je zmečkal. Izmed železničarjev sta dva, izmed potnikov pet ranjenih.

Zagreb, 4. junija. Potovanje podbana Nikolića na Dunaj je čisto zasebnega značaja brez vsake politične primesi.

Lviv, 4. junija. Volitve v Galiciji so končane in se vrše dopolnilne volitve v onih okrajih, ki se vsled kumulacije dveh mandatov v eni osebi izprazni. — Izvoljeno je skupno 23 konservativcev, 13 centristov, 5 vsepoljakov, 21 narodnih demokratov, 16 pristašev poljske ljudske stranke, 5 poljskih in 2 maloruska socialna demokrata, 2 neodvisna socialisti, 3 sionisti in 23 Malorusov.

Budimpešta, 3. junija. Socialno-demokratska stranka je priredila velik shod za splošno volilno pravico. Govorniki so vehementno napadali vlado, ki zavlačuje volilno reformo in hoče s takozvanimi ustavnimi garancijami povzročiti ministrsko krizo in s tem pokopati splošno volilno pravico.

Berlin, 3. junija. V državni banki so prišli na sled sleparstvu, ki se nanašajo na precejšnje svote.

Monakovo, 3. junija. Princ-regent je povabil avstro-ogrskega poslanika, železniškega ministra Derschatto in prezidijalnega šefa Gentebrocka na obed.

Frankfurt, 3. junija. »Frkftr. Generalan zeiger« poroča, da je osrednja strokovna zveza kovinarjev prejela en milijon mark od neznane strani v podporo stavkujočih kovinarjev. Zategadelj se je zvišala tedenska podpora za 3 marke na osebo.

Cetinje, 4. junija. Vlada je upokojila predsednika državnega sveta Gavra Vukovića; vpo-kojiti namerava celo vrsto opozicijskih veljakov.

Bukarešta, 4. junija. Pri volitvah v prvi (veleposedniški) kuriji je prejela od 60 mandatov liberalna stranka 43, konservativna 9; treba je 8 ožjih volitev. Ministrski predsednik Sturdza je izvoljen v dveh okrajih. — V drugi kuriji se vrše volitve v sredo.

Rim, 3. junija. Na dan narodnega praznika se je dvignil vojaški balon, ki ga zračna elektrika vžgala. Stotnik Ulivelli je pal na zemljo in vsled prejetih poškodb umrl.

Pariz, 3. junija. Stavka vpisanih mornarjev se nadaljuje. Ponekod so se pridružili stavkujočim mornarjem tudi kapitani, kateri so takoj proglasili odpuščeni.

Madrid, 4. junija. Pred okrožnim sodiščem se je začela obravnava proti napadovalcem kraljevske dvojice. Državni pravdnik je predlagal za glavnega krivca Ferrera 16-letno, za sokrivca 9-letno ječo. Zagovornstvo je predlagalo oprostitev, ker ni absolutno gotova identičnost obtožencev. — Osnova se je damski odbor, ki postavi na mestu napada spominek.

London, 4. junija. Bivši kolonijalni minister Chamberlain se je vrnil iz Francije na Angleško; bolezen se mu je poslabšala in je na koncu. Povratak v politično življenje je izključen.

Carigrad, 3. junija. Sultan je častital carju k odkritju nameravnega atentata.

Carigrad, 3. junija. Veliki vezir v Perziji namerava odstopiti, ker so državne blagajne popolnoma prazne. V slučaju, da ne nastopi mir, pride bržčas do angleško-ruske intervencije.

Carigrad, 3. junija. Porta je v veliki finančni zadregi, ker mora vzdrževati reformno akcijo v Macedoniji in plačati Kruppa. Namerava se najeti posojilo v znesku dveh milijonov funtov, kateremu bo v kratkem sledilo večje posojilo.

Peterburg, 3. junija. Državni svet razpravlja o predlogi glede reorganizacije senata. Zakonski načrt določuje kompetenco senata justičnega ministristva in uvaža za senat nov poslovni red.

Peterburg, 3. junija. V Orenburgu je neki delavec umoril državnoopravnega namestnika Izajeva. Storilca so zaprli.

Washington, 3. junija. Predsednik Roosevelt je izdal poseben odlok, v katerem publicira trgovsko pogodbo z Nemčijo. V njem obžaluje, da se ni dala doseči minimalna tarifa za vse amerišanske izdelke in izraža upanje, da utrdi trgovska pogodba prijateljske odnose med obema državama.

Washington, 3. junija. Znani milijarder Pierpont Morgan namerava prestopiti v katoličanstvo.

Santiago (Eknador), 3. junija. Tu so bili trije močni potresni sunki; cerkveni zvonovi so sami od sebe zadoneli, vsled česar so prebivalci prestrašeni planili na ulice. Škode potres ni povzročil.

Buenos Aires, 3. junija. Med železniškimi vodstvi in organizacijo stroje vodij in kurjačev se je doseglo sporazumljenje v tem smislu, da se vse preporne točke izroče razsodišču. S tem je stavka končana.

Praetoria, 3. junija. Ministrski predsednik Botha je sprejel deputacijo stavkujočih in je izjavil, da sta imenovani dve komisiji za preiskavo delavnih razmer.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah „Rdeči Prapor“!

Vabilo

na

izvanredno okrajno konferenco

sodrugov

idrijskega sodnega okraja.

— — —

Sodrugi!

Sklicujemo s tem izvanredno okrajno konferenco na dan 9. junija.

Začetek ob 1/2 9. uri.

Prostor: gostilna H. Kogej, I. nadstropje.

DNEVNI RED:

1. Izid državnoborskih volitev 14. maja v našem sodnem okraju.
2. Poročila iz posameznih občin.
3. Organizacija in taktika.
4. Časopisje.
5. Raznoterosti.

Pristop na konferenco imajo zaupniki iz celega okraja, soc. dem. obč. odborniki in svetovalci in odborniki soc. dem. organizacij (društev, zadrug in naprav).

Izvrševalni odbor.

Izšla je v založbi časopisa »Naprej« v Idriji I. knjiga

Pod spovednim pečatom

katero je spisal bivši katoliški kapelan H. Kirchsteiger. — Cena I. knjigi, obsegajoči 312 strani, znaša 2 K 60 vin.

Vsakemu prijatelju dobrega in poučnega branja knjigo »Pod spovednim pečatom« prav toplo priporočamo. — Dobi se v Ljubljani v knjigarni L. Schwentner; v Gorici v knjigarni A. Gabršček ter v Idriji pri upravi lista »Naprej«.

Organizacija in delavskim čitalnicam, pos. sodrugom

ki se zanimajo za največjo avstrijsko žensko organizacijo tobačnih delavk in delavcev, se priporoča v naročbo slov. strokovni list

„Tobačni delavec“

ki izhaja vsak prvi torek v mesecu ter stane za celo leto 1 K 20 vin.

Naroča se pri upravnistvu „Tobačnega delavca“, Dunaj V/12, Schmalzhofgasse 17.

Pravkar je izšla brošura:

SPOLNE BOLEZNI

Ljudstvu v pouk in svarilo napisal

dr. I. Demšar

špecialist za kožne bolezni.

Cena 45 vin., za 10 iztisov 4 K franko
Pošilja se samo, ako se z naročilom ob enem vpošlje dotični znesek. 12

Organizacije, sodrugi, pozor!

V proslavo splošne in enake volilne pravice je izvrševalni odbor založil krasne

umetniške razglednice

v barvotisku.

Cena	50 izvedom	3 K 25 v
"	100 "	5 " 75 "
"	500 "	23 " 75 "
"	1000 "	40 " — "

Posamezni komadi po 8 vin.

Naroča se jih pri upravnistvu „Rdečega Prapora“ proti plačilu, oz. pošt. povzetju.

Sodrugi, sezite pridno po teh razglednicah!

Vsaka posredstva in ponatisk je kaznivo.

Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 52—52

Thierryeva centifolijna mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovijo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogoški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Kaj hočejo socialni demokratije

ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za politično življenje, je, da se seznani s težnjami in zahtevami socialne demokracije. Cena brošuri, ki obsega tudi narodnostni program avstrijske socialne demokracije

4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravnistvu

„RDEČEGA PRAPORA“.

Naročajte edino slovensko revijo

Naši Zapiski.

Naročnina:

Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani.

V založbi „Naših Zapisnikov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: Nekaj kulturnih zavodov slovenskih, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: Prešernov spomenik, obsejajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijatelja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnistvu „Naših Zapisnikov“ v Ljubljani.

I. S. Machar: Magdalena, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abditus: Občina in socializem, 70 vin.

P. Mihalek: Iz nižin življenja, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošurice:

Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust po dogovoru.

„Rdeči Prapor“ izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — Kranj: Karol Florian, knjigarna. — Jesenice: Jakob Mesar št. 101. — Trst: Lavrenčič, Piazza Caserma. — Trst Rojano: Močnik, tobakarna. — Gorica: Krebelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. Schwarz. Šolske ulice. — Reka: Riccardo Camera, Corso 16.

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu delavcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o do-
mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

Polniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
kakovosti potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

24 v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborno pivo v sodnih in steklenicah.

Ustanovljeno leta 1855.

Številka telefona 210.